

[Justitsministeren.]

Selv om det ærede Medlem ikke er tilfreds med mit Svar, haaber jeg, at dette dog vil være tilstrækkelig klart.

Det ærede Medlem stillede dernæst som fjerde Spørgsmaal dette, hvorledes jeg for mit Vedkommende vilde forene denne Paragraf med Aftalelovens § 38. Jeg maa sige, at jeg heller ikke her er paa det rene med, hvad det ærede Medlem mener; thi ogsaa her er Grænsen aldeles klar. Det, som er det typiske i dette Lovforslag, er, at en Flerhed staar overfor den enkelte og alene derfor er en Trusel overfor den enkelte. Det er det centrale i dette Lovforslag, medens Aftalelovens § 38 aldeles bestemt hviler paa det Synspunkt, at det er to Mennesker, der staar overfor hinanden, og at den ene misbruger den anden.

Det ærede Medlem var saa elskværdig at henvise til den Betænkning, som var skrevet af nu afdøde Professor Lassen, og jeg er vis paa, at det ærede Medlem lige saa godt som jeg ved, hvad Grunden var til de Udtalelser, der stod i denne Betænkning. Det var bl. a. det Tilfælde, som stødte os Jurister saa meget den Gang, at naar en ung Mand kom ud som Fuldmægtig hos en Sagfører i Provinsen, maatte han underskrive en Kontrakt om, at han ikke maatte nedsætte sig som Sagfører i et vist Antal Aar; og derfor kom der en Sondring mellem, om vedkommende fik Vederlag derfor eller ikke.

Det var dér to Enkeltpersoner, der stod overfor hinanden. Det Spørgsmaal, vi diskuterer her, er imidlertid det Tilfælde, hvor Trusselen ligger i, at det er en Flerhed, der staar overfor den enkelte. Selv om der derfor i det enkelte Tilfælde kan komme Vanskeligheder med Hensyn til, om det hører hjemme under den ene eller den anden Lov, saa er Synspunktet klart. For Resten er Ulykken jo ikke saa stor. Hvad enten det hører hjemme under den ene eller under den anden Lov, erklæres Forholdet for ulovligt. Det vilde være værre, om de to Regler førte til to forskellige Resultater. Men selv om det er vanskeligt at fastsætte Grænsen, er Ulykken altsaa i dette Tilfælde ikke stor, Resultatet er det samme, nemlig at Kontrakten er ulovlig.

Det ærede Medlem spurgte mig dernæst positivt: Hvad vil det sige, naar der staar: kollektive Aftaler, som utilbørligt begrænser den enkeltes fri Adgang? Drejer det sig kun om Tilfælde, hvor vedkommende tidligere har været Medlem af vedkommende Korporation, eller gælder det ogsaa, naar vedkommende staar ganske udenfor? Dér maa jeg udtale som min absolutte Anskuelse,

at det gælder i begge Tilfælde, baade i det Tilfælde, hvor en Mand er blevet tvunget ind i en Organisation og saa fortryder, at han er gaaet ind i den og vil ud af den igen, men ogsaa i det Tilfælde, hvor en Flerhed slutter sig sammen mod en enkelt, som aldrig har staaet i Organisationen. Naar en Mand forfølges af en eller anden Grund, saa er den kollektive Aftale desangaaende mellem nogle Mennesker ugyldig, og hvis en enkelt derfor vil træde ud eller vil bryde vedkommende Kontrakt, har han Lov til det, for den Aftale, som her har fundet Sted, er ulovlig.

Det ærede Medlem rejste endelig Spørgsmaalet om Erstatning. Herom skal jeg sige: Ja, selvfølgelig kan Erstatningsspørgsmaalet bringes frem for Domstolene.

Jeg tror hermed at have besvaret de Spørgsmaal, det ærede Medlem stillede mig med Hensyn til den civile retlige Del af Lovforslaget.

Dernæst kom det ærede Medlem ind paa den strafferetlige Side af Forslaget og var dér navnlig inde paa det, som han kaldte det rent formelle, hvor meningsløst det hele er stillet op. Hvis det nu ikke havde været fra Folketingets Talerstol, men i vore unge Dage, hvor vi diskuterede mange interessante Spørgsmaal, at denne Udtalelse var fremsat, vilde jeg have sagt: Den megen Visdom gør Dem rasende, og jeg vilde have sagt: det er forkert, hvad der her bliver paastaet med stor Kraft.

Der staar nemlig ikke „enhver Art, som tilsigter“, som det ærede Medlem gaar ud fra; det gælder kun om at læse Lovforslaget. Der staar derimod:

„enhver Art af økonomisk eller personlig Forfølgelse, som tilsigter at“. Altsaa, Ordet „som“ gaar ikke paa Arten, men paa Forfølgelsen, og der er ikke noget i Vejen for, at Forfølgelsen kan „tilsigte“. Det er Forholdet.

Derfor synes jeg, at rent sprogligt har det ærede Medlem Uret. Men jeg skal se bort fra dette. Det ærede Medlems reelle Betragtning var den, at han mente, at her var et Tilfælde, hvor man straffede Forsøget paa en meget haard Maade, idet han mente, det var Forsøget, der kom ind under Bestemmelsen, idet der staar: „som tilsigter“. Det maatte altsaa være Forsøget, som her var strafbart, og der fremkommer paa den Maade en Regel, som var ukendt i enhver civiliseret Lovgivning, bortset altsaa fra den danske.

Jeg tror, det ærede Medlem dér kom vel højt op. Ved Ordene „som tilsigter“ — det ses af det følgende — tænkes ikke blot